การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อค้นหาแนวทางการจัดการศึกษาที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการ จัดการศึกษาให้นิสิตแพทย์สามารถพัฒนาตนเองสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

วิธีการศึกษา ได้แก่

ผลการศึกษา พบว่า

- 1. สัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ที่สามารถให้ข้อมูลได้มาก 4 กลุ่มได้แก่
- 1.1 รองคณบดีฝ่ายวิชาการ/การศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ต่างๆ ที่มีการจัดการ เรียนการสอนถึงชั้นคลินิกแล้วทุกคณะ จำนวน 5 คน
  - 1.2 อาจารย์ในวงการแพทย์ผู้มีประสบการณ์ในการพัฒนานิสิต จำนวน 6 คน
- 1.3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนามนุษย์สู่ความสมบูรณ์ผ่านกิจกรรมต่างๆ จำนวน 4 คน
  - 1.4 แพทย์ดีเด่นในชนบทของประเทศ จำนวน 2 คน
- 2. สนทนากลุ่ม 2 กลุ่ม คือ นิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 6 จำนวน 6 คน และนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 2 จำนวน 6 คน หลังจากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ของ ข้อความที่ถูกบันทึกไว้ เพื่อค้นหาแก่นสาระและแก่นความหมายของเรื่องที่ศึกษา

ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มต่างๆ เสนอกลยุทธ์ วิธีจัดการศึกษา ที่จะช่วยในการพัฒนานักเรียน แพทย์สู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ไว้หลายประการได้แก่

การให้โอกาสผู้เรียนได้สัมผัสประสบการณ์ที่เอื้อให้เกิดการพัฒนา โดยเฉพาะได้ สัมผัสชีวิตผู้คนที่มีความทุกข์ยากในชุมชนให้เข้าใจตั้งแต่ต้นก่อนการศึกษาเนื้อหาวิชาทาง การแพทย์ว่ามีมิติอื่นของชีวิต ชีวิตเรามีความเชื่อมโยงกับผู้คนอื่นๆ สังคม สิ่งแวดล้อมอย่างแยกกัน ไม่ออก

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ความสำคัญทั้งประสบการณ์ในหลักสูตร และนอก หลักสูตรทุกอย่าง เช่นการทำกิจกรรมสโมสรนิสิต การรับน้อง ไม่เว้นแม้กระทั่งกิจกรรมสามัญใน ชีวิตนักเรียนแพทย์ เช่นการอยู่ร่วมกันในหอพัก เป็นต้น

กิจกรรมในหลักสูตรที่เกี่ยวกับการพัฒนาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ควรได้รับการจัดสรร ไว้ชัดเจน ทั้งเวลา เนื้อหา และการวัดประเมินผล

ทั้งนี้เวลาในหลักสูตรไม่ควรมีแต่เวลาเรียนวิชาความรู้จนแน่นเกินไปจนไม่มีเวลาให้ ผู้เรียนมีชีวิตด้านอื่นของมนุษย์ เช่นเวลาที่จะมีสุนทรียะในชีวิต หรือเวลาครุ่นคิดพัฒนาตน

การจัดการศึกษาทั่วไป ควรจัดให้สัมพันธ์กับชีวิตและไปให้ถึงการปฏิบัติและพัฒนา สติปัญญาได้จริง

ควรใช้กลยุทธ์ความเป็นชุมชนให้เพื่อนได้มีบทบาทมากขึ้นในการพัฒนาตนของ ผู้เรียน

การจัดการเรียนการสอนควรเน้นการได้สัมผัสประสบการณ์จริงกับสิ่งที่มีอิทธิพล กระตุ้นความรู้สึกด้านดี หรื่อปัญญา ซึ่งรวมไปถึงได้สัมผัสประสบการณ์สำคัญคือการเป็น แบบอย่างที่ดีของครู

เน้นให้จัดการเรียนให้ผู้เรียนได้รู้จักการ Reflection ด้วยวิธีการต่างๆ เป็นต้นว่า Reflect ด้วนตนเองผ่านทาง Portfolio, Reflective Diary, การเขียนเรียงความ หรือ Reflect ร่วมกับเพื่อนๆ โดยผ่านทาง เรื่องเล่า (Story Telling) การพูดคุยกันอย่างเปิดใจรับฟัง (Dialogue) หรือ Reflective Blog, Reflective Webboard เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าถึงความจริงของชีวิตและโลกไป ตามลำดับของแต่ละคน รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่จะช่วยให้เกิด Reflection ครุ่นคิด ใคร่ครวญได้ดีควรเน้นการเรียนด้วยตนเอง (Self Directed Learning) การเรียนเป็นกลุ่มย่อยได้ถก แถลง (Small Group Discussion) และเรียนจากปัญหาแบบ Problem-based Learning

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่จะช่วยให้เกิด Reflection ครุ่นคิดใคร่ครวญได้ดี ควรเน้นการเรียนด้วยตนเอง (Self Directed Learning) การเรียนเป็นกลุ่มย่อยได้ถกแถลง (Small Group Discussion) และเรียนจากปัญหาแบบ Problem-based Learning

การวัดและประเมินผล ควรเน้นการขึ้แนะแบบ Interactive Feedback อย่าง Active ต่อเนื่องทั้งในชั้นเรียนรวมและแบบส่วนตัว การประเมินควรทำในลักษณะที่เป็น Formative และ ควรเน้น Self Evaluation

นักเรียนแพทย์รู้สึกว่าการประเมินแบบอิงกลุ่มทำให้เกิดความเครียด และทำให้ผู้เรียน แก่งแย่งแข่งขัน ถ้าเป็นไปได้ควรประเมินแบบ Summative ในลักษณะผ่าน-ไม่ผ่าน ตามเกณฑ์ มาตรฐานขั้นต่ำของความรู้ความสามารถที่ผู้เรียนควรจะมีตามข้อกำหนดขององค์กรวิชาชีพ

การประเมินควรประเมินครบทุกด้านทั้งกาย จิต สังคม และปัญญา ควรใช้เครื่องมือที่ เหมาะสมเช่น Portfolio, สังเกตพฤติกรรมโดยตรง 360 องศาและ Authentic Assessment รูปแบบ ต่างๆ ซึ่งรวมถึงการประเมินโดยชุมชนมีส่วนร่วมด้วย (Public Contribution)

ให้คุณค่ากับผลการประเมินในด้านอื่นๆ นอกจากด้านความรู้ เช่น นิสิตที่จะได้รับ เกียรตินิยมควรต้องพิจารณาเรื่องความประพฤติที่ดีงามเป็นส่วนประกอบด้วย

203092

The purpose of this research was to Identify educational strategy including appropriate learning experiences, assessment and evaluation methods for developing medical students to a state of complete human being.

Research Methodology:

- 1. In depth interview; we did in depth interview with 4 groups of people including 5 vice deans for academic affairs or for medical education from the medical schools that run medical study completely from preclinical level through clinical levels, 6 medical staff who had experiences in medical student activities, 4 experts who had good experiences in training for the development of human to a state of complete human being, 2 doctors with national good practice award.
- 2. Focus group interview; we did it with 2 nd year and 6th year medical students from medical school of Naresuan University. Altogether 6 students were involved in the discussion in each group.

The collected data were analysed using content analysis in order to find out the core and significant meaning of our study.

The research result found that: our information rich cases suggested various strategies, learning experiences, assessment and evaluation for the education to develop students to the state of complete human being including:

Let students experience many appreciate dimensions of human life, interconnectedness between their own life, other life and community before studying medicine.

Create extra curricular activities i.e. how to share life with other in their dormitories, supporting activities of student union, freshman welcome activities as well as activities in the curriculum.

This should be clear in term of timing, content, assessment and evaluation.

Make more free time for students to learn something else besides contents.

The education should be organised related to closely to the real life and should reach to the practical way to develop wisdom.

We should set the strategies to bring communities to be part of the student development.

Learning experiences should be focused on real experiencing situations or events that stimulate deep appreciation and deep understanding of students towards good attitude and wisdom, This includes the exposure to the role model of teachers.

We should set up the education that develop students to learn to reflect themselves with various methods i.e. using port folio, reflective diary, essay, as well as reflecting with their friends through story telling, open minded dialogue, or reflective blog, reflective web board for the students to understand the real life and world.

Teaching methods that would help to create good reflection should be self directed learning, small group discussion and problem based learning.

Assessment and evaluation should be emphasized on continuously interactive feedback in the whole class and also personally. It should be done as formative assessment. It should be focused on self evaluation.

The medical students feel that norm referenced evaluation created stress and competitive atmosphere. If possible, it should be done as summative assessment as satisfied or unsatisfied based on a criteria of minimal passing level of the knowledge and competencies stated by the medical council.

The assessment and evaluation should be covered in all aspects i.e. body, mind, society and wisdom. The suitable tools were portfolio, behaviour observations in 360 degree and other authentic assessment. This includes public contribution.

Value the result of evaluation in other aspect besides knowledge for example behavior should be concerned for the student who will get honour degree.